

مقاطع تحصیلی: کارشناسی کار دانی رشته: معماری ترم: دوم ... سال تحصیلی: 1398-1399

نام درس: معماری ترئینی معاصر نام و نام خانوادگی مدرس: شاهین امیر شقاوی

آدرس مدرس: mystudent20@gmail.com تلفن همراه مدرس: تماس از طریق ایمیل و تشکیل گروه تلگرام

توسط یک نماینده ایدی تلگرام telegram.me/tiktakeomr

جزوی درس: مربوط به هفته: اول □ دوم □ سوم ■

دارد ■ ندارد □ text: power point دارد □ voice: دارد ■ ندارد

تلفن همراه مدیر گروه:

هویت ایرانی

معماری ما باید انکاس هویت ایرانی باشد و این هویت در آن موج بزند. معماری که بر هویت تکیه نکند و خاستگاه آن تمدن و فرهنگ نباشد، ته تنها مشکل را حل نمی کند که مشکل آفرین نیز هست. هر بنا، هر ستون، هر پنجره، هر فرم با یه ریشه در داستان زندگی ما داشته باشد و دارای ساختاری تاریخی، اعتقادی و منبعث از ادبیات و عرفان، اساطیر افسانه ها و داستان های تاریخی ما باشد و نیز باید از آشخور فرهنگ و تمدن «ایرانی- اسلامی» ما سیراب گردد. زبان گویای زمانه باشد و آن را به نسل های بعد انتقال دهد در عین حال که چشم اندازی برای تداوم بقا و استمرار پیشه و سندی زنده و گویا برای هویت این آب و خاک باشد. معماری امروز ما نشان از نوعی از خود گستاخی فرهنگی و فراموشی هویت دیرین کشوری دارد که زمانی صاحب یکی از بزرگترین امپراطوری های تاریخ بوده است به امپراطوری که درباره ای آن گفته اند «خورشید هیج وقت در آسمان ان غروب نکرد» (داشبور ، ۱۴۸۶)

هندسه و معماری

ابزار اولیه ای که قدر یا توجه یه توان خود آن را ترکیب می نماید و از این طریق شکل منظم یا نا منظم را می آفریند، نقطه است: فاصله است: اندازه است: خط و سطح است و حجم که به توبه ای خود، تناسب و مرتب و منزلت را به دست می دهد. هندسه مطالعه ای انواع مختلف اشکال و خصوصیات آن هاست. همچنین مطالعه ای ارتباط میان اشکال، زوایا و فواصل است. هندسه علمی است که ابزارهایی خاص را در اختیار هنرمند قرار می دهد تا احساسات، عواطف و تفکرات خود را به وسیله ای آن به سایرین منتقل نماید. می توان گفت که معماری بدون هندسه غیر قابل درک خواهد بود. معماری یعنی خلق و سازماندهی فها و بیشترین درک از فضای معماری به وسیله چشم می باشد. زیرا فضای معماری خود را به وسیله ای فرم به بیننده عرضه می دارد و فرم زاده ای هندسه است که در خود شکل و تنشیات را جای داده است. معماری با استفاده از هندسه

خواص فضایی خود را که برخاسته از نگرش ، احساسات و تفکرات خاص یک معماری است به تصویر می کشد. هندسه ای خاص یک فضا می تواند القا کننده ای حرکت یا سکون باشد.

هندسه علاوه بر شکل دهنی فضا از نظر بصری و روایی در زمینه های سازه ای و تاسیساتی در معماری گذشته ای ایران زمین نقشی بی بدیل را دارا بوده است، به صورتی که گفته می شود، حتی اگر در اندازه ای یکی از عناصر موجود در چفت آویز ایوان ها تعبیری ایجاد شود تبارش آن مورد تحدید قرار می گیرد و امکان تغرب شدن آن وجود دارد. به طور خلاصه معماری سنتی ایران وجودش را چه از نظر کالبدی و چه از نظر شناختی از هندسه به دست آورده و معمار ایرانی به وسیله هندسه فرم مورد تطریش را خلق کرده است.

طراحی هندسی اسلامی

رشد و گسترش هنر اسلامی در طول سده های متتمادی موجب پیدایش گنجینه ای عظیم از الگوهای هندسی در هنر و معماری سوزمین های اسلامی شده است که معمولا در کنار عمل کردهای گوناگون، کاربرد تزییناتی تیز داشته اند. گره سازی یکی از نمونه های شاخص این الگوها است که در موضع های گوناگون همچون کتیبه ها، سردرها، طاق ها و گنبدها، با فنون متفاوت تغییر تجاری و بنایی و با استفاده از مصالح متنوعی مانند آجر، چوب، گچ، کاشی و آیینه در معماری به کار رفته است. ویژگی اصلی گره سازی، وجود هندسه ای دقیق و قواعد ترسیمی مشخص در طراحی و اجرای آن است. تفاوت در انواع گره ها ریشه در چگونگی ترسیم آن ها دارد. بنابراین فهم روش ترسیم هر گره راه را برای طراحی، تولید و به کار گیری گره در معماری هموار می سازد.

زیبایی نقوش هندسی اسلامی و مهارت خیره گننده صنعتگرانی که آنها را ایجاد کرده اند، در سراسر جهان تحسین برانگیز است. ظرافت و هنر زیبای الگوهای تقریبا فراتر از قدرت نیوگ انسان به نظر می رسد.

تزیینات اسلامی بهمراه خوشنویسی که بدست صنعتگران با استعداد در تمام دوره های تاریخی و در هر کجا که مسلمانان تمدن خود را گسترش داده اند، بعنوان یک علامت تجاری از هنر اسلامی بوده است. ظاهر خیره گننده آن از یک طرف نتیجه وجود نقوشی با زوایا و گوشه ها در هنر اسلامی که به وضوح بیانگر نوعی هنری انتزاعی است و از سوی دیگر نتیجه نفوذ دکوراسیون کهن گل دار. تزیینات اسلامی به دو بخش گل و هندسه تقسیم شده است. اولی بر پایه طرح های گلدار و دومی بر اساس ساخت اشکال هندسی مختلف. معمولا در هنر اسلامی این دو تزلیف با هم ترکیب شده است.

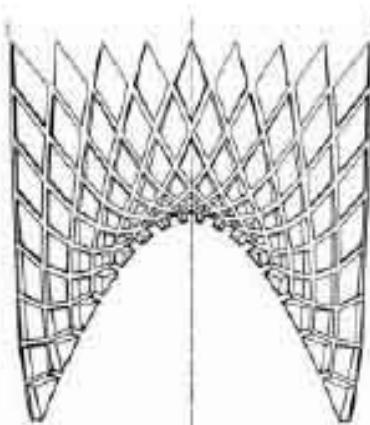
تزیینات اسلامی علاوه بر جایگاهش در زیبایی شناسی و متأفیزیک جهانی، همواره کاربرد خود را در درون سنت اسلامی حفظ کرده است. این کاربرد در هر دو هنر مذهبی و غیر مذهبی وجود داشته است. استفاده از الگوهای اسلامی همواره امکانات بی پایانی را ارائه می دهد، در تزیین معماری های مختلف، تسبیحهای خطی، آثار خوشنویسی، سفال و غیره کاربرد داشته و دارد. طراحی هندسی در دکوراسیون معماری و دکوراسیون نسخه های خطی در اسپانیای اسلامی و تیز در سواحل مدیترانه ای آفریقا معروف بود.

گره در معماری اسلامی

نقوش هندسی که اهل فن آن را گره می نامند بافت گوناگونی از شکل های منظم هندسی است این بافت های پیچیده همگی ترکیبی منظم و همگن دارند و می توانند از همه سو گسترش یابند بدون انکه ترکیب هماهنگشان دستخوش تغییر شود از نقش های هندسی از دیرباز در مساجد و اماكن مذهبی ، منازل شخصی و دانشگاه ها در ساختمان پنجره هاف ارسی ها ، درهای ورودی داخل، نرده ها، سقف های چوبی و کاشی کاری ها استفاده شده است . اما امروزه این الگوواره های معماری ایرانی اسلامی علاوه بر حفظ کاربرد تاریخی خود در بیانی از طرح های معماري شاخص منطقه به عنوان المان های معماري در نما و پوسته ساختمان ها با مقیاس به مراتب بزرگتر نسبت به گذشته مورد استفاده قرار گرفته اند و حتی در پاره ای از موارد نقش سازه ای تیز گرفته اند

گره ها الگوهای هندسی پیچیده ای هستند که در کنار همدیگر قرار می گیرند و مخلوط را پر می کنند. نکته ای که در متبت گره سازی از گره ها مطرح است این است که گره ها را به عنوان شطرنج معماران می دانند. زیرا هر معماري که خیلی متجم شود و بر کارش مسلط باشد دست به طراحی گره می زند. برای همین گره کار ساده ای تیز است که هر کسی بتواند آن را خلق کند. رسید و گسترش هنر اسلامی در طول سده های متحادی موجب پیدایش گنجینه های عظیم از الگوهای هندسی در هنر و معماري سوزمین های اسلامی شده است که معمولا در کنار عمل کرده های گوناگون، کاربرد تاریخی تیز داشته ند. گره سازی یکی از نمونه های شاخص این الگوها است که در موضع های گوناگون همچون کتبه ها، سردرها، طاق ها و گنبد ها، یا فنون متفاوت نظیر تجاری و بنایی و با استفاده از مصالح متنوعی مانند آجر، چوب، گچ، کاشی و ایینه در معماري به کار رفته است. ویژگی اصلی گره سازی وجود هندسه ای دقیق و قواعد ترسیمی مشخص در طراحی و اجرای آن است. تفاوت در انواع گره ها ریشه در چگونگی ترسیم آن ها دارد. بنابراین فهم روش ترسیم هر گره راه را برای طراحی، تولید و به کارگیری گره در معماري هموار می سازد.

تصویر شماره یک: گره در معماری اسلامی